

Sygn. akt *I AGa 101/19*

Sygn. akt IAGz 168/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 sierpnia 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny i Własności Intelektualnej

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia: Andrzej Daczyński

Sędziowie: Ryszard Marchwicki

Bogusława Żuber (spr.)

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Sylwia Woźniak

po rozpoznaniu w dniu 25 sierpnia 2020 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **Przedsiębiorstwa (...), K., (...) spółki jawnej w G.**

przeciwko **S. D.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 6 września 2018 r. sygn. akt IX GC 788/15

i zażalenia pozwanego na rozstrzygnięcie o kosztach zawarte w wyroku Sądu okręgowego w Poznaniu z dnia 6 września 2018 r., sygn. akt IX Gc 788/15

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Ryszard Marchwicki Andrzej Daczyński Bogusława Żuber

Sygn. akt IAGa 101/19

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Poznaniu uchylił nakaz zapłaty z dnia 22 maja 2015 r., wydany w sprawie o sygn.. akt IX GNe 396/15 i powództwo oddalił, a nadto zasądził od powoda na rzecz pozwanego 9.805 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, z tym, że kwota ta została zmieniona postanowieniem z 31 grudnia 2018 r. na 6.805 zł.

Rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego oparte zostało na następujących ustaleniach faktycznych i wprowadzonych z nich wnioskach prawnych.

Powód był agentem (...) sp. z o.o. (następnie SA i (...)) + (...) SA.

W okresie od 21.03.2013 r. do 28.02.2014 r. (...) sp. z o.o. i (...) (...) SA jako dających zlecenie oraz pozwanego jako agenta łączył umowa agencyjna, której przedmiotem było zawieranie w imieniu i na rzecz dających zlecenie umów o abonament, przyjmowanie zawiadomień dotyczących usterek sprzętu oraz podejmowanie innych czynności wynikających ze szczegółowych postanowień umowy (§ 1 ust 1 i 2). Zgodnie z umową w przypadku wykrycia niedoborów (różnicy stanu sprzętu: dostarczonego pozwanemu przez dających zlecenie, pomniejszonego o sprzęt wydany abonentom, zwrócony na skutek wymiany lub po wygaśnięciu albo rozwiązaniu umowy o abonament a stwierdzonego w trakcie inwentaryzacji), pozwany miał obowiązek wyjaśnić rozbieżności w ciągu 21 dni od daty otrzymania raportu z inwentaryzacji. Postępowanie wyjaśniające miało polegać na sprawdzeniu zapisów z autoryzacji sprzętu z dostawy i operacji zarejestrowanych w systemie oraz przedstawieniu dokumentów z wydania sprzętu (szczegółowe zasady określała procedura zarządzania sprzętem, tj. załącznik nr (...) - § 11 ust 4. W przypadku niewyjaśnienia niedoborów sprzętu pozwany był odpowiedzialny za niezwłoczne pokrycie równowartości brakującego/uszkodzonego sprzętu. Zapłata miała nastąpić w ciągu 14 dni od otrzymania stosownej noty obciążeniowej, która stanowić jednocześnie miała wezwanie do zapłaty. Równowartość brakującego/uszkodzonego sprzętu mogła zostać także – wg wyboru każdego z dających zlecenie – potrącona z należnej pozwanemu prowizji. Równowartość sprzętu miała być oszacowana przez każdego z dających zlecenie wg bieżącej wartości odtworzeniowej. Aktualna wartość odtworzeniowa określona była w załączniku nr (...) (cenniku), a o każdej zmianie wartości sprzętu pozwany miał zostać powiadomiony (§ 11 ust 5). Wartość (netto) kar umownych (na bazie wartości odtworzeniowej sprzętu) została określona w sposób następujący: a) w przypadku utraty/zniszczenia dekodera HD bez dysku twardego (modele (...), (...), (...)): w okresie od 0 do 12 miesięcy od daty produkcji: 500,00 zł, w okresie od 13 do 24 miesięcy od daty produkcji: 400,00 zł, w okresie od 24 do 36 miesięcy od daty produkcji: 300,00 zł, w okresie powyżej 36 miesięcy od daty produkcji: 200,00 zł, b) w przypadku utraty/zniszczenia dekodera (...) bez dysku twardego (model (...)): w okresie od 0 do 12 miesięcy od daty produkcji: 600,00 zł, w okresie od 13 do 24 miesięcy od daty produkcji: 500,00 zł, w okresie od 24 do 36 miesięcy od daty produkcji: 400,00 zł, w okresie powyżej 36 miesięcy od daty produkcji: 300,00 zł, c) w przypadku utraty/zniszczenia dekodera (...) z dyskiem twardym (modele (...), (...), (...)): w okresie od 0 do 12 miesięcy od daty produkcji: 1000,00 zł, w okresie od 13 do 24 miesięcy od daty produkcji: 800,00 zł, w okresie od 24 do 36 miesięcy od daty produkcji: 700,00 zł, w okresie powyżej 36 miesięcy od daty produkcji: 500,00 zł, d) w przypadku utraty/zniszczenia pilota do dekodera: 60,00 zł, e) w przypadku utraty/zniszczenia zasilacza do dekodera: 60,00 zł, f) w przypadku utraty/zniszczenia zestawu antenowego z konweterem: 90,00 zł, g) w przypadku podpisania umowy z klientem, który nie przeszedł pozytywnie procedury weryfikacji : 1000,00 zł, h) w przypadku niewprowadzenia dekodera do systemu zgodnie z procedurą w ciągu 3 dni roboczych od dostarczenia dekodera pozwanemu: 10,00 zł za każdy dzień/dekoder (maksymalnie do wysokości wartości odtworzeniowej). W przypadku podjęcia przez pozwanego, sprzedawców lub innych osób którymi pozwany posługiwał się w wykonaniu umowy działań, które godziły w jakikolwiek sposób w dobre imię lub renomę dających zlecenie, każdy z nich był uprawniony do żądania zapłaty przez pozwanego kary umownej w wysokości 50.000,00 zł za każdy przypadek naruszenia. W szczególności chodziło tutaj o działania wprowadzające w błąd co do aktualnej oferty dających zlecenie, używanie dokumentów innych niż określone w procedurach, pobieranie jakichkolwiek opłat poza wynikającymi z procedur i cennika, potwierdzonym m.in. skargą od abonentów, konsumentów, przedsiębiorców lub działaniami podjętymi przez stosowane urzędu lub organy (§ 20 ust 2 w zw. z ust 1).

W związku z rozwiązaniem w/w umowy powód jako dający zlecenie i pozwany jako agent zawarli umowę agencyjną.

Pozwany zobowiązał się do zawierania, w imieniu i na rzecz powoda, umów o abonament, przyjmowania zawiadomień dotyczących usterek sprzętu i przekazywania ich (...) lub (...) oraz innych określonych w procedurach. Nadto pozwany zobowiązał się do podejmowania w imieniu i na rzecz (...) lub (...) innych czynności, które wynikały ze szczegółowych postanowień umowy (§ 1 ust 2). W przypadku wykrycia niedoborów (różnicy stanu sprzętu:

dostarczonego pozwanemu przez powoda, pomniejszonego o sprzęt wydany abonentom, zwrócony powodowi na skutek wymiany lub po wygaśnięciu albo rozwiązaniu umowy o abonament, a stwierdzonego w trakcie inwentaryzacji), pozwany miał obowiązek wyjaśnić rozbieżności w ciągu 14 dni od daty otrzymania raportu z inwentaryzacji. Postępowanie wyjaśniające miało polegać na sprawdzeniu zapisów z autoryzacji sprzętu z dostawy i operacji zarejestrowanych w systemie oraz przedstawieniu dokumentów z wydania sprzętu (szczegółowe zasady określała procedura zarządzania sprzętem, tj. załącznik nr (...)- § 11 ust 4. W przypadku niewyjaśnienia niedoborów sprzętu pozwany był odpowiedzialny za niezwłoczne pokrycie równowartości brakującego/uszkodzonego sprzętu. Zapłata przez pozwanego miała nastąpić w ciągu 14 dni od otrzymania stosownej noty obciążeniowej, która jednocześnie stanowić miała wezwanie do zapłaty. Równowartość brakującego/uszkodzonego sprzętu mogła zostać także – wg wyboru powoda – potrącona z należnej pozwanemu prowizji. Równowartość sprzętu miała być oszacowana przez (...) lub (...)wg bieżącej wartości odtworzeniowej. Aktualna wartość odtworzeniowa określona była w załączniku nr (...) (cenniku), a o każdej zmianie wartości sprzętu pozwany miał zostać powiadomiony (§ 11 ust 5). W przypadku podjęcia przez pozwanego, sprzedawców lub innych osób którymi posługiwał się w wykonaniu umowy, działań, które godziły w jakikolwiek sposób w dobre imię lub renomę - odpowiednio - (...), (...)powoda, powód był uprawniony do żądania zapłaty przez pozwanego kary umownej w wysokości 50.000,00 zł za każdy przypadek naruszenia. W szczególności chodziło tutaj o działania wprowadzające w błąd co do aktualnej oferty dających zlecenie, używanie dokumentów innych niż określone w procedurach, pobieranie jakichkolwiek opłat poza wynikającymi z procedur i cennika, potwierdzonym m.in. skargą od abonentów, konsumentów, przedsiębiorców lub działaniami podjętymi przez stosowane urzędy lub organy (§ 20 ust 2 w zw. z ust 1).

Zgodnie z załącznikiem do w/w umowy wartość (netto) kar umownych (na bazie wartości odtworzeniowej sprzętu) została określona w sposób następujący: a) w przypadku utraty/zniszczenia dekodera (...) bez dysku twardego (modele (...), (...), (...)): w okresie od 0 do 12 miesięcy od daty produkcji: 500,00 zł, w okresie od 13 do 24 miesięcy od daty produkcji: 400,00 zł, w okresie od 24 do 36 miesięcy od daty produkcji: 300,00 zł, w okresie powyżej 36 miesięcy od daty produkcji: 200,00 zł, b) w przypadku utraty/zniszczenia dekodera (...) bez dysku twardego (model (...)): w okresie od 0 do 12 miesięcy od daty produkcji: 600,00 zł, w okresie od 13 do 24 miesięcy od daty produkcji: 500,00 zł, w okresie od 24 do 36 miesięcy od daty produkcji: 400,00 zł, w okresie powyżej 36 miesięcy od daty produkcji: 300,00 zł, c) w przypadku utraty/zniszczenia dekodera (...) z dyskiem twardym (modele (...), (...), (...)): w okresie od 0 do 12 miesięcy od daty produkcji: 1000,00 zł, w okresie od 13 do 24 miesięcy od daty produkcji: 800,00 zł, w okresie od 24 do 36 miesięcy od daty produkcji: 700,00 zł, w okresie powyżej 36 miesięcy od daty produkcji: 500,00 zł, d) w przypadku utraty/zniszczenia pilota do dekodera: 60,00 zł, e) w przypadku utraty/zniszczenia zasilacza do dekodera: 60,00 zł, f) w przypadku utraty/zniszczenia zestawu antenowego z konweterem: 90,00 zł, g) w przypadku podpisania umowy z klientem, który nie przeszedł pozytywnie procedury weryfikacji : 1000,00 zł, h) w przypadku niewprowadzenia dekodera do systemu zgodnie z procedurą w ciągu 3 dni roboczych od dostarczenia dekodera pozwanemu: 10,00 zł za każdy dzień/dekoder (maksymalnie do wysokości wartości odtworzeniowej).

Zgodnie z innym załącznikiem do w/w umowy wartość (netto) kar umownych na bazie wartości odtworzeniowej sprzętu została określona w sposób następujący: 1) w przypadku anten: zestaw satelitarny 60 cm 50,00 zł, zestaw satelitarny 70/80 cm 98,00 zł, 2) w przypadku dekoderek: cyfrowy SD wraz z wyposażeniem podstawowym 200,00 zł, cyfrowy (...) wraz z wyposażeniem podstawowym 600,00 zł, cyfrowy (...) wraz z wyposażeniem podstawowym 800,00 zł, 3) w przypadku wyposażenia dekoderek cyfrowych karta 100,00 zł, 4) w przypadku urządzeń dodatkowych: moduł główny 160,00 zł, moduł dodatkowy 140,00 zł, zestaw (...) (...) 250,00 zł, moduł C. 179,00 zł, modem (...) 125,00 zł, karta sim (...) 20,00 zł, 5) w przypadku akcesori terminali cyfrowych: kabel sieciowy 4,00 zł, kabel (...) 10,00 zł, kabel H. 30,00 zł, pilot (...) 15,00 zł, pilot (...), (...) 32,00 zł, zasilacz wtyczkowy od terminalu pace (...), (...) 30,00 zł, zasilacz zewnętrzny od terminalu pace (...), S. D., (...) 46,00 zł. Przy czym, zwrot terminala cyfrowego bez kompletu akcesoriów (lub zwrot terminala z częścią akcesoriów) nie powodował obniżenia wartości odszkodowania za terminal o wartość akcesoriów nie zwróconych. Karta do terminala cyfrowego była elementem jego wyposażenia; lecz jej wartość (odszkodowanie) nie była wliczona do wartości odszkodowania za terminal cyfrowy).

Zgodnie z § 16 ust 1 w/w umowy pozwany wystawił i wręczył powodowi weksel własny in blanco w celu zabezpieczenia ewentualnych roszczeń powoda powstałych w związku z wykonywaniem umowy.

P. S. był podwładnym pozwanego, który podejmował za pozwanego czynności w ramach w/w umowy agencyjnej (był sprzedawcą w jego sklepie, zawierał umowy z klientami, przyjmował reklamacje, przyjmował i wydawał sprzęt).

Sprzęt oferowany abonentom przez pozwanego w ramach wykonywania w/w umowy agencyjnej był zamawiany bezpośrednio u (...) SA albo (...) Logistyka sp. z o.o. sp.k.. Na zlecenie (...) SA Spółka (...) dystrybuowała sprzęt (...) SA (dostarczała i odbierała) oraz dokonywała jego inwentaryzacji, co dotyczyło także pozwanego.

Wbrew w/w umowie oraz bez zgody i wiedzy abonentów P. S. podejmował czynności, które skutkowały ich bezpodstawnym obciążeniem oraz reklamacjami, np. nie rejestrował zwrotów dekodерów, nie odnotowywał zakończenia umów o abonament.

Wobec powyższego powód wypowiedział w/w umowę agencyjną. Uległa ona rozwiązaniu w dniu 18.03.2015 r.

Dnia 20.03.2015 r. i 02.04.2015 r. (...) Logistyka sp. z o.o. sp.k. przeprowadziła w przedsiębiorstwie pozwanego inwentaryzację sprzętu dostarczonego na podstawie w/w umowy.

Na podstawie w/w umowy agencyjnej P. S. przyjął w imieniu pozwanego m.in. następujący sprzęt: 1 sztukę anteny 60 cm, 1 sztukę anteny 70 cm, 4 sztuki anten 80 cm, 1 sztukę dekodерu (...) (bez dysku), B. (...) 4 sztuki dekodерów (...) (z dyskiem), U. B.+ / (...) P., 28 sztuk dekodерów (...) (z dyskiem) U. B.+ / (...) P., 3 sztuki dekodерów (...) (z dyskiem) U. B.+ / (...) P. (do opcji M.), 4 sztuki dekodерów (...) (bez dysku), B.+ / (...) 87, 5 sztuk dekodерów (...) (bez dysku) B.+ / (...) 87 (s), 1 sztukę dekodерu (...) (z dyskiem) U. B.+ / (...) P. (do opcji M.), 13 sztuk dekodерów (...) (bez dysku), B.+ / (...) (...) 11 sztuk dekodерów (...) (bez dysku), B.+ / (...) (...) (s), 51 sztuk kart C., 1 sztukę M. – moduł główny, 2 sztuki dekodерów (...) (bez dysku), B.+ / (...) (...) (do opcji M.), 2 sztuki dysków S. (...), 2 sztuki modułów (...), 3 sztuki dekodерów (...) (bez dysku), B.+ / (...), 3 sztuki dekodерów (...) (bez dysku), B.+ / (...) (...) sztuki dekodерów (...) (bez dysku), B.+ / (...), 19 sztuk dekodерów (...) (bez dysku), (...) (...) 74, 24 sztuki dekodерów (...) (z dyskiem), (...) (...) (...), 3 sztuki dekodерów (...) (z dyskiem), (...) (...) (...) 4 sztuki dekodерów (...) (z dyskiem), (...) (...) (...)

W/w sprzęt nie został wydany abonentom ani zwrócony, w tym na skutek wymiany lub po wygaśnięciu albo rozwiązaniu umów o abonament.

Część w/w sprzętu była nowa, a część używana.

Dnia 29.06.2015 r. podwładny powoda przesłał pozwanemu inwentaryzację sprzętu z 20.03.2015 r. z prośbą o informację w przypadku znalezienia jakiejś rzeczy.

Pismem z dnia 20.05.2015 r. pozwany poinformował (...) SA, że nie dostrzega jakichkolwiek podstaw, by ponieść odpowiedzialność odszkodowawczą w zakresie wynikającym z not i korekt.

Powód nie wystawił pozwanemu noty obciążeniowej z tytułu odszkodowania za sprzęt wskazany w wykazie rozbieżności z 02.04.2015 r.

Dnia 08.04.2015 r. powód wypełnił weksel in blanco wystawiony przez pozwanego na zabezpieczenie w/w umowy m.in. poprzez wpisanie sumy wekslowej w kwocie 85.000,00 zł i daty płatności na dzień 10.04.2015 r.

Pismem z 09.04.2015 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty w/w weksla.

(...) SA obciążyła powoda odszkodowaniem za w/w sprzęt w łącznej kwocie 71.300,00 zł.

(...) SA zaspokoił w/w wierzytelności w ten sposób, że potrącił je z wierzytelnościami powoda jako swego agenta z tytułu jego wynagrodzenia.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji uznał, że pod jego osąd powód przedstawił dwa roszczenia, tj. o zapłatę 77.000 zł tytułem równowartości brakującego sprzętu na podstawie § 11 ust. 5 łączącej strony umowy agencyjnej oraz o zapłatę 8000 zł tytułem kary umownej za podjęcie działań godzących w dobre imię lub renomę (...) S.A., (...) (...) SA (...) i powoda na podstawie § 20 ust. 2 te same umowy.

Odnosząc się do pierwszego z tych roszczeń sąd przyjął, że pozwany wprawdzie nie wyjaśnił powstałego niedoboru, co zgodnie z § 11 ust. 5 zobowiązywało go do zapłaty równowartości brakującego sprzętu. Wysokość jednak roszczenia z tego tytułu powód wyliczył w/g aktualnej wartości odtworzeniowej, a nie bieżącej wartości odtworzeniowej, co pozwany trafnie zakwestionował, a tym samym, w ocenie Sądu I instancji, należało przyjąć, że żądanie powyższe nie zostało dowiedzione co do wysokości.

Skoro zaś zgodnie z art. 6 kc ciężar dowodu w tym zakresie spoczywał na powodzie, a dowód co do wysokości opisanego wyżej żądania nie został przeprowadzony, powództwo o zapłatę 77.000 zł podlegało oddaleniu, jak w punkcie 1 zaskarżonego wyroku. Jego bowiem uwzględnienie, przy przyjęciu bieżącej wartości odtworzeniowej brakującego sprzętu, naruszałoby, w ocenie sądu art. 321 § 1 kc. Nadto sąd uznał, że roszczenie powoda, który nie doręczył pozwanemu noty obciążeniowej, która stosownie do § 11 ust. 5 umowy, stanowić miała jednocześnie wezwanie do zapłaty, spowodowało, że roszczenie nie było wymagalne.

Za chybione natomiast Sąd I instancji uznał zarzuty pozwanego dotyczące ważności wystawionego przez niego weksla, jak i zarzut braku odpowiedzialności pozwanego za przestępcze działania P. S., przywołując w tym zakresie wyrok SN z 28 października 2003 r. ICK 222/02.

Analiza przyczyn oddalenia przez Sąd Okręgowy drugiego z roszczeń powoda, obejmującego karę umowną w kwocie 8000 zł za podjęcie działań godzących w dobre imię (...) S.A., (...) (...) SA i powoda, stała się zbędna wobec zakresu apelacji a tym samym uprawomocnienia się rozstrzygnięcia w tej części.

Apelację od omawianego wyroku Sądu Okręgowego z 6 września 2018 r. wniósł powód, zaskarżając go co do kwoty 71.300 zł i zarzucając wyrokowi:

1. mający wpływ na treść zaskarżonego wyroku błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, a polegający na:

- przyjęciu, że roszczenie nie zostało przez stronę powodową dowiedzione co do wysokości, a strony w treści umowy je łączącej tj. umowy agencyjnej z 2013 r. (obowiązującej strony w okresie od 01.03.2014 r. do 18.03.2015 r.) odróżniły „bieżącą wartość odtworzeniową” od „aktualnej wartości odtworzeniowej” w ten sposób, że „bieżącą wartość odtworzeniową” miała stanowić wartość sprzętu w dacie oszacowania a „aktualna wartość odtworzeniowa” była określona w załącznikach nr(...) podczas gdy zarówno „bieżącą wartość odtworzeniowa” i „aktualna wartość odtworzeniowa” to wartości z góry ustalone i wyrażone w stosownych załącznikach (...) do w/w umowy, przy czym „aktualna wartość odtworzeniowa” to wartość wyrażona w załącznikach w dniu podpisania umowy, natomiast „bieżącą wartość odtworzeniowa” to wartość wyrażona w stosownych załącznikach po ewentualnej ich zmianie w stosunku do wartości z dnia podpisania umowy i powiadomienia o tej zmianie agenta (pozwanego) zgodnie z par. 11 pkt. 5 łączącej strony umowy, przy czym w przedmiotowej sprawie z uwagi na brak jakichkolwiek zmian wartości sprzętu w okresie trwania umowy wartości te pozostawały tożsame,

- przyjęciu, że roszczenie nie zostało wykazane co do wysokości, podczas gdy zostało ono wykazane co do wysokości co najmniej do kwoty 71.300 zł tj. do kwoty ostatecznie ustalonej wartości utraconego przez pozwanego sprzętu i wyrażone w notach obciążeniowych, którymi (...) SA obciążyła powoda (w aktach sprawy) oraz oświadczeniach o potrąceniach (w aktach sprawy na k. 320-322), którą to kwotę spółka (...) potrąciła w ten sposób, że potrąciła je z wierzytelnościami powoda jako swojego agenta z tytułu jego wynagrodzenia,

- przyjęciu, że pozwany nie został wezwany do zapłaty, a roszczenie powoda nie stało się wymagalne, podczas gdy pozwany otrzymał wezwanie do wykupu weksla przesłane w piśmie z dnia 09.04.2015 r. na kwotę 85 000 zł, który

zgodnie z deklaracją wekslową stanowiącą załącznik nr(...) do umowy zawartej pomiędzy stronami został wystawiony przez pozwanego na zabezpieczenie roszczeń powoda wynikłych w związku z łączącą strony umową w tym przypadku na podstawie par. 11 pkt. 5 umowy, a otrzymanie takiego wezwania potwierdza sam pozwany w zarzutach do nakazu zapłaty,

2. mające wpływ na treść zaskarżonego wyroku naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie:

* art. 233 KPC poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów polegającą na całkowitym pominięciu zeznania świadka P. P. przesłuchanego w trybie pomocy prawnej przed Sądem Rejonowy w Tychach w dniu 15.12.2017 r., pracownika (...) SA koordynującego procesy dystrybucji i funkcjonowanie dystrybutorów, który wskazując na sposób obliczania wartości odtworzeniowej sprzętu wskazał, iż „sprzęt ma zdefiniowaną wartość odtworzeniową i jest to uregulowane zapisami umowy agencyjnej lub regulaminem świadczenie usług” oraz „wartość odtworzeniowa sprzętu może być taka sama dla sprzętu zwracanego przez klienta jak i dla sprzętu nowego”,

- art. 98 kpc poprzez błędne naliczenie kosztów procesu zasądzonych od powoda rzecz pozwanego i w efekcie zasądzenie na rzecz pozwanego kwoty 9805 zł zamiast kwoty 6805 zł (kwota 3188 zł opłata od zarzutów, kwota 17 zł opata skarbową oraz kwota 3.600 zł koszt zastępstwa procesowego – w tym

zakresie wnoszę o sprostowanie wyroku I instancji.

Wskazując na powyższe podstawy apelacji apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

1. utrzymanie nakazu zapłaty z dnia 22.05.2015 r. w mocy w części tj. co do kwoty 71300 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty,

ewentualnie uchylenie nakazu zapłaty z dnia 22 maja 2015 r. i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 71300 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty,

2/ zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, za I i II instancję,

ewentualnie apelujący wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania.

Pozwany zaś wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego z 31 grudnia 2018 r. w przedmiocie kosztów procesu, postulując jego uchylenie i zarzucając sądowi obrazę przepisu art. 395 § 2 kpc.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelację zaskarżającą wyrok co do kwoty 71.300 zł należało uznać za uzasadnioną aczkolwiek nie z powodu zarzutów w niej podniesionych lecz ze względu na naruszenie przez Sąd I instancji prawa materialnego, tj. art. 6 kc przez przyjęcie, że w przypadku wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty, wydanego w postępowaniu nakazowym na podstawie weksła, ciężar dowodu w dalszym postępowaniu spoczywa na powodzie.

Tymczasem zgodnie z ugruntowanym w tym zakresie orzecnictwem (patrz wyrok SN z 24.II.1928 r., wyrok z 2.V.1929 r. wyrok SN z 18 listopada 1999 r. wyrok SN z dn. 13 października 2005 r. wyrok SN z dn. 28 kwietnia 2016) i stanowiskiem judykatury w sytuacji wystawienia weksła in blanco w postaci tzw. weksła gwarancyjnego, który stanowi upoważnienie dla wierzyciela do wypełnienia tekstu weksła zgodnie z umową i wynikiem obrachunku, ciężar dowodu, że tym warunkom nie stało się zadość spada na dłużnika.

Nietrafne jest zatem stanowisko Sądu Okręgowego, który pomijając całkowicie wekslowy charakter roszczenia powoda przyjął, że powód na którym spoczywał ciężar dowodu nie wykazał szkody co do wysokości i dlatego powództwo oddalił.

W niniejszej sprawie, co pozwany przyznał, mamy do czynienia ze zobowiązaniem wynikającym z weksla gwarancyjnego wystawionego in blanco, w przypadku którego wprawdzie złagodzony jest nieco rygoryzm materialny, ale jednak zobowiązanie to nie traci charakteru wekslowego.

Daje to szczególną, silną pozycję w procesie posiadaczowi weksla. Tak zatem jak w wypadku każdego innego roszczenia wekslowego nie musi on wykazywać ani podstawy gospodarczej zobowiązania, ani tego, że ona w ogóle istniała.

Sytuacja zmienia się oczywiście w razie wniesienia zarzutów przez stronę pozwaną, ponieważ sprawa przesuwana się na płaszczyznę prawa cywilnego.

W przedmiotowej sprawie w związku z obszernymi zarzutami wniesionymi przez pozwanego konieczne było zatem rozpoznanie sprawy na płaszczyźnie wiążącej strony, to jest remitenta i wystawcę weksla, stosunku podstawowego czyli zawartej umowy, bowiem na zabezpieczenie ewentualnych roszczeń z niej wynikających wystawiony został sporny weksel. Nie oznaczało to jednak całkowitej zmiany sytuacji procesowej stron. Niewątpliwie ustalić należało czy powstały po stronie powoda roszczenia związane z wykonywaniem tej umowy przez pozwanego i ewentualnie dalej, czy pozostała z tego tytułu do zapłaty kwota nie jest niższa niż ujęta w wekslu.

Wbrew jednak stanowisku sądu I instancji, ciężar udowodnienia powyższych okoliczności spoczywa na pozwanym (dłużniku wekslowym), który w zarzutach od nakazu zapłaty wskazywał na okoliczności wyłączające jego odpowiedzialność m. in. postulując dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność wysokości szkody.

Powód zaś jako wierzyciel wekslowy w dalszym ciągu nie jest obowiązany do wykazywania istnienia i treści podstawy prawnej, która spowodowała zaciągnięcie zobowiązania wekslowego, a jego rola w procesie ogranicza się do niezbędnej współpracy przy dowodzeniu spornych okoliczności przez pozwanego (patrz uzasadnienie wyroku SN z 13 października 2005 r. I CK 173/05).

Skoro zatem sąd I instancji przyjmując, że powód nie wywiązał się z obciążającego go ciężaru dowodu i dlatego uchylił nakaz zapłaty i powództwo oddalił, uznać należało, że tenże sąd nie rozpoznał istoty sprawy, a to uprawniało sąd odwoławczy na podstawie art. 386 § 4 kpc, do uchylenia wyroku w zaskarżonym zakresie, tj. co do kwoty 71.300 zł i przekazania sprawy w tym tylko zakresie do ponownego rozpoznania, jak w sentencji.

W związku z przyjętym w tej sentencji sformułowaniem obejmującym uchylenie zaskarżonego wyroku wyjaśnić należy, że stosownie do art. 378 § 1 kpc sąd odwoławczy rozpoznając sprawę „w granicach apelacji” mógł ją rozpoznać i rozpoznał tylko w granicach zaskarżenia. Uwzględniając zatem, że powód zaskarżył wyrok co do kwoty 71.300 zł, jego uchylenie możliwe było tylko w tej części ponieważ niezaskarżona część orzeczenia sądu I instancji stała się prawomocna (art. 363 § 1 kpc).

Konieczność zaś wydania orzeczenia kasatoryjnego motywowana jest tym, że sąd I instancji nie dokonał rozstrzygnięcia co do przedmiotu sprawy, wyznaczonego treścią i materialno – prawną podstawą żądania powoda, materialno – prawnymi bądź będącymi ich następstwem, procesowymi zarzutami pozwanego (post. SN z 25 lipca 2019 r. ICZ 43/19).

W efekcie powyższego kontynuowanie sprawy w postępowaniu odwoławczym i dokonywanie w tej instancji kluczowych ustaleń po raz pierwszy, jak np. przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność wysokości szkody, wnioskowanego przez pozwanego i innych, skutkowałyby faktycznym ograniczeniem rozpoznania sprawy do jednej instancji i pozbawieniem stron możliwości poddania oceny rozstrzygnięcia właściwej kontroli instancyjnej (por. m. in. orz. SN z dnia 6 lutego 2018 r. IV CZ 1/18), co wypaczałoby sens dwuinstancyjności postępowania.

Rozpoznając zatem sprawę ponownie sąd I instancji winien przeprowadzić dowody na wskazane wyżej okoliczności i ustalić czy i w jakiej wysokości pozwanego obciąża odpowiedzialność za powstałą szkodę, przy niezbędnej w tym zakresie współpracy powoda.

Z tych względów Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na mocy art. 386 § 4 kpc.

Rozstrzygnięcie natomiast o zasadności wniesionego zażalenia pozwanego stało się bezprzedmiotowe wobec uchylecia zaskarżonego wyroku do ponownego rozpoznania.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 108 § 2 kpc.

Andrzej Daczyński Bogusława Żuber Ryszard Marchwicki

--	--	--